

**BO'LAJAK MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI
TARBIYACHILARINI KELGUSI FAOLIYATIDA OTA-ONALARNI
KREATIV YONDASHISHGA O'RGATISHDA TASHKILY AMALIY
ISHLARNI YO'LGA QO'YISH**

Saydullayeva Nargis Ilhom qizi

Jizzax davlat pedagogika instituti, Maktabgacha ta'lim metodikasi o'qituvchisi

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, kreativlik , hamkorlik , oila, mahalla, mahorat, trening, loyiha.

Ключевые слова: дошкольное образование, творчество, сотрудничество, семья, общество, мастерство, обучение, проект.

Key words: preschool education, creativity, cooperation, family, society, skill, training, project.

Annotatsiya. Ushbu maqolada bo'lajak tarbiyachilarning kelgusidagi kasbiy faoliyatida ota-onalar bilan hamkorlik ishlarini yo'lga qo'yishda kreativ yondashuvlar haqida so'z yuritilgan. Bo'lajak tarbiyachilarning kelgusidagi kasbiy faoliyatlarida mashg'ulotlarni tashkil etishda integrativ yondashuvi haqida yoritilgan.

Аннотация. В данной статье говорится о творческих подходах к налаживанию сотрудничества с родителями в дальнейшей профессиональной деятельности будущих педагогов. Объясняется интегративный подход к организации обучения будущих педагогов в их будущей профессиональной деятельности.

Abstract. This article talks about creative approaches to establishing cooperation with parents in the future professional activities of future teachers. An integrative approach to organizing the training of future teachers in their future professional activities is explained.

Biz bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarini kelgusidagi kasbiy faoliyatlarida ota-onalarni kreativ yondashishga o'rgatishda tashkiliy amaliy ishlarni yo'lga qo'yishda eng avvalo bo'lajak mutaxassislarda maktabgacha ta'lim tashkiloti va oila, mahalla hamkorligi mazmuni, maqsadi hamda hamkorlikni tashkil etish shakllari haqida bilim va tushunchalarini to'laqonli hosil qilishimiz zarur. Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining kasbiy va kreativ salohiyatini zamonaviy talablarga moslashtirib borish masalasidagi mavjud ilg'or tajribalarni va ish usullarini o'rganish, ilmiy tahlil qilish, umumlashtirish hamda bo'lajak tarbiyachilarining kelgusidagi kasbiy faoliyatlarida oila bilan hamkorlik ishlariga kreativ yondashuvini rivojlantirish maqsad qilib belgilab

olingan. Hamkorlik esa, birinchi navbatda, maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari, bolalar va ularning ota-onalarining birgalikdagi ijodiy faoliyatini, qo'llab-quvvatlash va umumiy manfaatlar, o'zaro tushunish, hamkorlik va o'zaro ta'sir muhitini yaratishni anglatadi. Shuni alohida ta'kidlash joizki, barcha davlat va jamoat tashkilotlari birgalikda jipslashib, hamkorlikda faoliyat olib borsalar, ular faoliyatidagi ish samaradorligi ko'lamini yanada kengayishiga shubha yo'q. Ularning har birining o'z ish yo'nalishlari mavjud bo'lsa-da, lekin pirovard maqsadlari yakdil, ya'ni ma'nan va jismonan sog'lom avlodni voyaga yetkazish va ularning farovonligiga erishishdir.

Bolalarni maktabgacha ta'lim davridayoq maktabga sifatli tayyorlash, ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablarining beshta sohasi bo'yicha rivojlantirish, ta'limning yangi shakllari zamonaviy-innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida ta'lim-tarbiya berish amalga oshirilmoqda. Bola rivojlanishining o'ziga xosligini hisobga olishda avvalo shuni tushunib yetish kerakki, barcha bolalar rivojlanishning ma'lum bosqichlarini bosib o'tadilar, biroq bunda har bir bola alohida noyob va takrorlamasdir. Tarbiyachilar bolalarni aynan bir xil, o'xshash narsalar va faoliyat turlari bilan ta'minlashlari uchun ularni o'ziga xos, boshqalardan ajralib turadigan rivojlanish ko'rsatkichlari to'g'risida to'liq tasavvurga ega bo'lishlari lozim. Shuningdek, tarbiyachilar bir xil yoshdagi turli bolalarning qobiliyatlari va qiziqishlaridagi farqlarga e'tibor bilan munosabatda bo'lishlari kerakligini mutaxassislar alohida ta'kidlashadi. Bunda bola rivojlanishining o'ziga xosligiga doir jihatlar, ya'ni bolalar qiziqishlariga javob beruvchi faoliyat turlari, ularning ijtimoiy va hissiy yetuklik darajasi nazarda tutiladi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachisi va ota-onaning, mahallaning o'rni shundan iboratki, bolalarning qiziqishi, qobiliyati va ehtiyojini hisobga olgan holda ularga maqsad qo'yishi, bolalarning tabiiy qiziqishlarini qo'llab quvvatlashi, ularda borliqni birgalikda o'zlashtirish ko'nikmalarini va ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishlari kerak. Maktabgacha ta'lim sohasidagi salmoqli islohotlar qatorida shuni ham aytish kerakki, "Ta'lim to'g'risidagi qonun"ning 30-moddasi orqali farzandlar tarbiyasi va ularning ta'lim olishlari, qonuniy huquqlari va manfaatlari himoyasi borasida ota-onalarning o'rni va javobgarligi oshirildi. Maktabgacha yoshdagi bolaning maktab ta'limiga o'tishi, uning hayoti, axloqi, qiziqishi va munosabatlarida jiddiy tub o'zgarishlarni yuzaga chiqardi.

O'zbekiston Respublikasining "Maktabgacha ta'lim va tarbiya" to'g'risidagi qonunida ham bolaning qonuniy vakillari va pedagoglarning huquq va majburiyatlari, ular o'rtasidagi munosabatlarni to'g'ri yo'lga qo'yish maqsad qilib qo'yilgan bo'lib, uni amalga oshirishda mahalla, maktabgacha ta'lim tashkiloti

hamda ota-onalarning vazifalari, ularning o'zaro hamkorligi masalalariga e'tibor qaratilgan.

Ota-onalar va tarbiyachi o'rtasidagi samarali hamkorlik orqali ota – ona va tarbiyachi o'rtasida o'zaro hurmat, oila va maktabgacha ta'lim tashkiloti o'rtasida yaqin aloqalar paydo bo'ladi, yaqin aloqalarni saqlab qolish uchun o'zaro kelishilgan holda davomli uchrashuvlar tashkil qilinadi, ota-onalar maktabgacha ta'lim tashkiloti tadbirlari va mashg'ulotlarga jalb etilishi ta'minlanadi, oila va bolaning kuchli tomonlariga diqqat qaratiladi va o'zaro hamkorlikda rivojlantiriladi, ota-onalar va tarbiyachi o'rtasida bola va oilaga tegishli axborot almashilganda, qat'iy ishonchga amal qilinadi. Hamkorlik qilishda ishonch juda muhim hisoblanadi.

Ota-onalar bilan hamkorlik ishlarini tashkil etishning yangi shakllarini joriy etish hozirgi davrda maktabgacha ta'lim tashkiloti va oila o'rtasidagi muvaffaqiyatli hamkorlikning omilidir. "Bolalarni yordam va yordamsiz tarbiyalashga urinish **oila** tomondan barglarni yig'ish kabidir kuchli shamolda urmoq " (A. V. Suxomlinskiy). Ota-onalarni hamkorlikka jalb qilish va ularni kreativ yondashishga o'rgatish uchun maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilari o'zaro munosabatlarning turli shakllarini izlashi va amalda qo'llashi, har bir oilaga individual yondashishi, ularning urf-odatlarini, qobiliyatlarini va odatlarini hisobga olishi kerak. Ota-onalarni maktabgacha ta'limga jalb etish maqsadida turli xil to'garaklar, tadbirlar, davra suhbatlari, savol-javob kechalari, guruh va umumiy ota-onalar yig'ilishlari, ochiq eshiklar kunini tashkil etish diqqatga sazovor holatlardir. Maktabgacha ta'lim tashkilotining oila bilan ishlash tizimida aniq maqsad mazmun bo'lishi kerak.

Har bir maktabgacha ta'lim tashkiloti nafaqat bolaga ta'lim beradi, balki ota-onalarga bolalarni tarbiyalash masalalari bo'yicha maslahat beradi. Maktabgacha tarbiyachi nafaqat bolalarning tarbiyachisi, balki ularni tarbiyalashda ota-onalarning hamkori hisoblanadi. Ota-onalarni maktabgacha ta'lim tashkilotida bola rivojlanishining yagona maydoniga jalb qilish muammosi uchta yo'nalishda hal etiladi:

ota-onalarning pedagogik madaniyatini oshirish;

ota-onalarni maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatiga jalb qilish;

tajriba almashish bo'yicha hamkorlikda ish olib borish.

Ota-onalar va tarbiyachilar o'rtasida samarali hamkorlik qilish yo'llari:

- Ota-ona va tarbiyachi o'rtasida o'zaro samimiy hurmat.

- Hamkorlikni boshlashda oila va tarbiyachi o'rtasidagi muloqot usullarini

kelishib olish.

-
- O'zaro kelishilgan doimiy uchrashuvlarni tashkil qilish orqali bolaning oilasi bilan yaqin aloqa o'rnatish.
 - Ota-onalarning tajribasidan kelib chiqib, ularni maktabgacha ta'lim tashkilotidagi turli mashg'ulotlarga jalb etish.
 - Oilalardagi madaniy xilma-xillikni hurmat qilib, mashg'ulotlar va tadbirlar orqali xilma-xillikni targ'ib qilish.
 - Oila va bolaning kuchli tomonlariga diqqatni qaratish. Hamkorlikni yo'lga qo'yish uchun avvalambor muassasa o'z vaziyatini ko'rib chiqishi lozim va ota-onalar bilan ish olib borishda malakaviy majburiyatlardan bola iqboli va istiqboli yo'lida hamkorlik istagiga o'tishi lozim.